voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 28 juni 2021

Openbaar

Onderwerp	verkenning borgen ruimtelijke kwaliteit in relatie tot de woningbouwopgaves voor de komende jaren
Versienummer	
Portefeuillehouder	E.W. Anker
Informant	Jim van der Zwan en Ina Heerspink
Afdeling	Ruimtelijke Planvorming
Telefoon	(038) 498 2385
Email	J.van.der.Zwan@zwolle.nl / J.Heerspink@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	6.1.2 We zorgen voor een stad met ruimtelijke kwaliteit en heldere toekomstbestendige ruimtelijke structuren op niveau van concrete projecten en initiatieven
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	Jaarschijf 2021/2022
Bijlagen	Verkenning buro BVR stadsbouwmeester/-team Zwolle juni 2021

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 kennis te nemen van de uitkomsten van de verkenning naar het borgen van de ruimtelijke kwaliteit;
2 instemmen met de voorbereiding van de vervolgstappen om te komen tot een uitwerking van de verkenning van buro BVR.

Datum 28 juni 2021

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Op 18 november heeft uw raad de motie van ChristenUnie, Swollwacht, D66 en PvdA aangenomen, waarin aan het college wordt gevraagd:
te onderzoeken op welke wijze het aan/instellen van een stadsbouwmeester (of stadsbouwteam) kan bijdragen aan:

- het borgen van overzicht en samenhang van de ruimtelijke kwaliteit en tevens
- aan de goede dialoog hierover met de stad en deskundigen.

Aanleiding van uw besluit is niet omdat u ontevreden bent over wat er gebeurd en gerealiseerd wordt in de stad. Wel is er de zorg voor een goede borging van de ruimtelijke kwaliteit in de strategische opgave waar Zwolle de komende jaren voor staat.
Aan een extern bureau is gevraagd te verkennen of er redenen zijn de huidige werkwijze en inzet in Zwolle aan te passen en daarover een advies uit te brengen inclusief een indicatie van de daarmee gepaard gaande uitvoerings-/implementatiekosten te geven.

Beoogd effect
Inzicht krijgen wat nodig is om de integrale kwaliteit voor nu en op termijn voldoende te kunnen borgen

Argumenten
1. *externe partners en medewerkers van het fysieke domein zijn betrokken bij het onderzoek naar het borgen van de ruimtelijke kwaliteit*

Het extern bureau is begin april gestart met het onderzoek door een aantal vragen uit te zetten bij collega's en externe partijen. Daarnaast is aan de raadsfracties gevraagd nader in te gaan op de achterliggende gedachten van de motie over de stadsbouwmeester en de reden dat voor dan wel tegen de motie is gestemd. De raadsfracties hebben schriftelijk dan wel in een gesprek met het externe bureau hun beweegredenen toegelicht.
Deskresearch is gedaan naar de verschillende modellen die nu in Nederland worden toegepast en informatie is opgehaald bij ervaringsdeskundigen voor de do's en dont's uit de praktijk.
Op 17 en 20 mei zijn 3 verdiepende werksessies gehouden met medewerkers van het fysieke domein en de betrokken externe partijen voor feedback op de bevindingen en de inzichten verder aan te scherpen en specifieker te maken op de situatie in Zwolle.

2. *Het onderzoek heeft inzicht gegeven*

Tijdens de verkenning is samengevat het volgende opgehaald:

- De raadsfracties steunen unaniem de aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit in Zwolle. Wel heeft men zorgen over mogelijke verdringing van het groen, uniformiteit en monofunctionaliteit bij de planontwikkeling, ontbreken van een integrale afweging en mogelijke verlies van nabuurschap en de Zwolse identiteit.
- gemeente werkt projectmatig. Tot nu toe levert de huidige werkwijze een goede ruimtelijke kwaliteit op. De schaalsprong vraagt om een andere manier van werken. Namelijk een gebiedsgericht of stadsgericht denken en werken in plaats van projectgericht.
- er is toenemende behoefte aan het ontwerpen op de tussenschaal, de vertaling van beleid naar de uitvoeringsopgaves.
- de welstands- / monumentencommissie functioneert goed. De commissie wordt niet bij elk project meegenomen in de formulering van de opgaves.

- een escalatiemodel ontbreekt bij de projecten. Bij spanning binnen een project zou een stadsbouwmeester kunnen zorgdragen voor de verbinding en bemiddeling.
- Flexibiliteit en tussentijdse herijking is essentieel bij langdurige projecten. Zo kunnen in de tussentijd de ambities zijn bijgesteld, nieuwe technologische oplossingen zijn ontwikkeld.
  In bijgevoegde rapportage wordt nader ingegaan op wat tijdens het onderzoek is opgehaald bij de verschillende partijen.

3. Zwolle is gebaat bij een stadsbouwmeester die de focus legt op de integrale afweging en de vertaling van ambitieniveau naar uitvoering

De verkenning heeft het volgende opgeleverd:

- Gezien de ruimtelijke opgave voor de komende jaren, is Zwolle gebaat bij een stadsbouwmeester die de focus legt op de integrale afweging en de vertaling van ambitieniveau naar uitvoering. Bij de verdere verdieping van de opgaves kan de voorkeur van een stadsbouwmeester veranderen naar een team onder aansturing van een stadsbouwmeester. Eventueel kan ook incidenteel specifieke expertise worden ingehuurd.
- Om een stadsbouwmeester goed te kunnen laten functioneren wordt geadviseerd een onafhankelijke stadsbouwmeester (externe kandidaat) aan te stellen voor een periode van minimaal 3 jaar.
- Het profiel van de stadsbouwmeester dient zich te richten op de combinatie van een integrator en inspirator met aspecten van een stadsarchitect. Een ruimtelijk denker die sterk is in het koppelen van strategie en uitvoering.
- Een goede taakafbakening is essentieel, voor welke opgaven wordt de stadsbouwmeester ingezet en voor welke zeker niet.

Risico's

Vooralsnog worden geen risico's voorzien.

Financiën

In het rapport van BVR is opgenomen dat het gewenst nog een aantal zaken nader uit te werken, zodat er helderheid bestaat over de mogelijke taken en inbedding van een stadsbouwmeester c.a. Het advies biedt een mooie aanzet daartoe. Deze uitwerkingen betreffen o.a.:

- □ de rol van integrator/inspirator,
- □ bij welke beleidsvraagstukken, ontwikkelingen en projecten is het inzetten van deze rol van belang,
- □ de rol- en taakafbakening tussen de inspirator/integrator en de welstands- /monumenten-commissie,
- □ de inbedding in de organisatie.

Het advies van BVR geeft aan dat op een aantal onderdelen nadere uitwerkingen gewenst zijn om uiteindelijk op een adequate wijze inhoud te kunnen geven aan het borgen van overzicht en samenhang van de ruimtelijke kwaliteit. De afweging over de inzet van de hieraan verbonden kosten kunt u maken in het kader van de begroting 2022. Het betreft een opmaat naar en voorbereiding op de bredere afweging die u in het kader van het nieuwe bestuursakkoord kan maken. De kosten voor het oppakken van de bovengenoemde uitwerkingen en de daarmee gemoeide inzet in 2022 (kwartiermaker), worden geraamd op ca € 100.000,= . Voor 2021 geldt dat er nog enige middelen zijn om de voorbereidingen te starten, maar verder uitwerking van de werkzaamheden kunnen eerst worden opgepakt na besluitvorming door uw raad in het kader van de begroting 2022.

Datum 28 juni 2021

Het jaar 2022 kan -daar waar het gaat om de voorbereidingen tav de mogelijk structurele inzet van een stadsbouwmeester c.a.- gezien worden als een “tussenjaar”. De definitieve afweging inzake het al dan niet meerjarig aanstellen van een stadsbouwmeester (en de daaraan verbonden kosten) kan deel uitmaken van de besluitvorming bij de begrotingsbehandeling 2023 e.v. In het rapport van buro BVR is de inschatting geven dat met de aanstelling en invulling van een “stadsbouwmeester c.a.“ een bedrag van ca € 300.000 per jaar is gemoeid.

Communicatie
De externe partijen die hebben meegewerkt aan de verkenning hebben de definitieve versie van de Verkenning stadsbouwmeester/-team Zwolle ontvangen.

Datum 28 juni 2021

Openbaarheid
het voorstel is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom